

Kommunförvaltningen

Delegationsbeslut, Yttrande över SKB:s bemötande av inkomna synpunkter i prövning av ansökan om tillstånd enligt miljöbalken till utfyllnad av vattenområde m.m. inom fastigheten Forsmark 6:8

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att yttra sig över SKB:s bemötande av inkomna synpunkter i prövning av ansökan om tillstånd enligt miljöbalken till utfyllnad av vattenområde m.m. inom fastigheten Forsmark 6:8 i enlighet med förvaltningens förslag samt att skicka yttrandet till Mark- och miljödomstolen. (Bilaga)

Beslutet fattas utifrån kommunstyrelsens delegationsordning, brådskande ordförandebeslut enligt 6 kap. 39 § kommunallagen.

Fabian Sjöberg (M)
Kommunstyrelsens ordförande

Ärendebeskrivning

Östhammars kommun har getts möjlighet att inkomma med synpunkter på de handlingar som Svensk Kärnbränslehantering AB (SKB) lämnade till Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt den 27 mars 2026. Synpunkter på det som står i handlingarna ska lämnas till domstolen senast den 27 april 2026.

SKB har i uppdrag att ta hand om det radioaktiva avfallet från de befintliga svenska kärnkraftverken. I SKB:s system för omhändertagande av radioaktivt avfall ingår två geologiska slutförvar i Forsmark i Östhammars kommun; ett slutförvar för kortlivat låg- och medelaktivt avfall (SFR) och ett slutförvar för använt kärnbränsle (Kärnbränsleförvaret). Utbyggnation av SFR pågår och förberedelser för uppförandet av Kärnbränsleförvaret har påbörjats. I samband med SKB:s arbeten med slutförvaren har ett utökat behov av ytor uppkommit.

SKB ansökte i oktober 2025 om tillstånd för utfyllnad av vattenområde för att, i direkt anslutning till nuvarande pir norr om SFR, skapa mer verksamhetsytor. På de nya ytorna planeras tillverkning av ventilationsrör, ballasthantering (med krossning), gjutning av betongelement och upplagsytor.

Mark- och miljödomstolen kungjorde SKB:s ansökan i december 2025. Eventuella synpunkter på ansökan och miljökonsekvensbeskrivningen skulle lämnas till domstolen senast den 30 januari 2026, vilket bland annat Östhammars kommun gjort. I de nu aktuella handlingarna har SKB bemött inkomna synpunkter.

Kommunförvaltningen

Beslutsunderlag

Bilaga. Förvaltningens förslag till yttrande

Beslutet skickas till

Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt (mmd.nacka@dom.se, målnr M 8782-25)

Beslutet skickas för kännedom till

Samhällsbyggnadschef (Ulf Andersson)

Utredare (Anna Bergsten)

Miljösakkunnig (Camilla Andersson)

Kommunstyrelsen för anmälan av delegationsbeslut

Samhällsbyggnadskontoret
Anna Bergsten
Camilla Andersson

Mål M 8782-25

Nacka tingsrätt
Mark- och miljödomstolen

mmd.nacka@dom.se

Yttrande med anledning av SKB:s bemötande av inkomna synpunkter i prövning av ansökan om tillstånd enligt miljöbalken till utfyllnad av vattenområde m.m. inom fastigheten Forsmark 6:8

Östhammars kommun har, genom underrättelse från Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt den 2 april 2026, getts möjlighet att inkomma med synpunkter på de handlingar som Svensk Kärnbränslehantering AB (SKB) lämnade till domstolen den 27 mars 2026. Synpunkter på det som står i handlingarna ska lämnas till domstolen senast den 27 april 2026.

Bakgrund

SKB har i uppdrag att ta hand om det radioaktiva avfallet från de befintliga svenska kärnkraftverken. I SKB:s system för omhändertagande av radioaktivt avfall ingår två geologiska slutförvar i Forsmark i Östhammars kommun; ett slutförvar för kortlivat låg- och medelaktivt avfall (SFR) och ett slutförvar för använt kärnbränsle (Kärnbränsleförvaret). Utbyggnation av SFR pågår och förberedelser för uppförandet av Kärnbränsleförvaret har påbörjats. I samband med detta arbete har ett utökat behov av ytor uppkommit.

SKB ansökte i oktober 2025 om tillstånd enligt miljöbalken för utfyllnad av vattenområde för att, i direkt anslutning till nuvarande pir norr om SFR, skapa mer verksamhetsytor. Utfyllnad i havet, både norr och söder om den befintliga piren, planeras göras med bergmassor från anläggandet av SKB:s slutförvar. På de nya ytorna planeras tillverkning av ventilationsrör, ballasthantering (med krossning), gjutning av betongelement och upplagsytor. I den föreslagna anläggningskonstruktionen ingår ett kvävereningssystem, med en våtmarksdel och en flisdell, för att rena dagvatten samt lakvatten från bergmassor. Anläggningsarbetet planeras att starta omkring år 2027 och pågå i cirka sex år. Verksamheten på området planeras pågå i olika former fram till omkring 2080-talet.

Mark- och miljödomstolen kungjorde SKB:s ansökan i december 2025. Eventuella synpunkter på ansökan och miljökonsekvensbeskrivningen skulle lämnas senast den 30 januari 2026, vilket bland annat Östhammars kommun gjorde i ett yttrande daterat 2026-01-30 (aktbilaga 20). I de nu aktuella handlingarna har SKB bemött inkomna synpunkter.

Samhällsbyggnadskontoret
Anna Bergsten
Camilla Andersson

Östhammars kommuns synpunkter

Östhammars kommun konstaterar att SKB till del förtydligat och besvarat kommunens tidigare synpunkter men några kvarstående frågeställningar och synpunkter lyfts nedan.

Naturmiljö

Östhammars kommun bedömer att ansökan utifrån inventeringar och underlag lyfter relevanta skyddsåtgärder för fågel och fisk. Kommunen vill understryka behovet av att löpande utvärdering av både fågel och fisk ska ingå i egenkontrollprogram för verksamheten. Den fiskeavgift som beräknats kan kommunen inte kommentera nivån på men är positiva till att underlag hämtats in med Länsstyrelsen i Västernorrland som referens, där frågan varit aktuell tidigare.

Kväverening

Östhammars kommun ser positivt på nya tekniker/användning av befintliga tekniker i ett nytt sammanhang, och utvärdering av dem. Kommunen vill samtidigt, som i tidigare yttrande, betona att reningsmetoden för kväve behöver följas upp löpande för att bedöma effektiviteten. Det framgår inte helt hur kväverening är planerad att utföras i det fall de planerade lösningarna inte ger önskad effekt. En utmaning är att egenkontrollen enligt den tekniska beskrivningen kommer fokusera på funktionskontroll i större utsträckning än utsläppskontroll. Detta riskerar att skapa en osäkerhet i bedömningen av kvävereningens funktionalitet. Som kommunen givit inspel på tidigare bedömer vi att en 70-procentig rening av kväve ligger i ett mycket högt spann när vi tagit del av resultat från rening av dagvatten och spillvatten med olika våtmarkslösningar i Sverige. Kommunen vill igen lyfta frågan kring möjliga kompletterande lösningar om önskvärd effekt inte uppnås.

Kontrollprogram

Östhammars kommun lyfte i sitt yttrande över ansökan att det finns skäl att i villkoren ange när kontrollprogrammet ska ges in till tillsynsmyndigheten.

SKB har i bemötandet justerat sitt villkorsförslag om kontroll (villkor 18); kontrollprogram för anläggningsfasen ska ges in senast två månader *efter* att tillståndet har tagits i anspråk och kontrollprogram för driftsfasen ska ges in senast två månader *innan* den delen av tillståndet tas i anspråk. SKB anför att ”det är mycket angeläget att verksamheten kan komma igång så snart som möjligt” och att ”det innebär att det är svårt att ge in ett kontrollprogram för anläggningsfasen innan tillståndet tas i anspråk”.

Kommunen anser att kontrollprogram för samtliga delar bör lämnas till tillsynsmyndigheten *innan* verksamheten påbörjas. Kontroll av verksamheten är av stor vikt för att säkerställa att verksamheten bedrivs i enlighet med tillståndet och att villkoren följs. Även om kommunen gärna vill underlätta för genomförande enligt SKB:s tidsplan är det av yttersta vikt att den kontroll och de skyddsåtgärder som det finns behov av genomförs innan verksamheten påbörjas. Tillsynsmyndigheten bör därför ges möjlighet att ta ställning till programmet innan verksamheten påbörjas för att säkerställa att kontrollprogrammet har en lämplig omfattning och utformning.



Detta dokument är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

Kommunstyrelsens ordförande: Fabian Sjöberg